ละทิ้งหน้าที่ราชการ โดย (ไม่) มีเหตุผลอันสมควร !

คดีพิพาทที่จะคุยกันในวันนี้ ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการตำรวจได้ถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษไล่ออกจากราชการด้วยเหตุละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้ฟ้องคดีจึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครอง

โดยคดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานแก่หน่วยงานทางปกครองและข้าราชการว่า การละทิ้งหน้าที่ราชการลักษณะใดถือว่ามีเหตุผลอันสมควร และการละทิ้งหน้าที่ราชการลักษณะใดถือว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร

โดยที่มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช 2477 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้การกระทำผิดวินัยตำรวจ หมายความรวมถึง การประพฤติผิดวินัยข้าราชการพลเรือนดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ด้วย และมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ที่ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุได้มีบทบัญญัติในเรื่อง "**การละทิ้งหน้าที่ราชการ**" ไว้ว่า

"ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้ (วรรคหนึ่ง)

*การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือ****ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร*** *หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ****เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง*** *(วรรคสอง)"*

กรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงมีโทษ 3 สถาน ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ส่วนกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีโทษ 2 สถาน คือ ปลดออกและไล่ออก

ข้อเท็จจริงในคดีนี้ฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ได้มาทำงานติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน (ตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544 ถึงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2544 รวม 23 วัน) โดยหลังจากที่กลับมาทำงานผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้ยื่นใบลาป่วยต่อผู้บังคับบัญชาแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตให้ลา ส่วนผู้บังคับบัญชาก็อ้างว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นใบลาป่วยต่อตนแต่อย่างใด

แต่เมื่อพิจารณาจากหลักฐานคือใบรับรองแพทย์ 2 ฉบับ ฉบับแรกแพทย์ผู้ตรวจรักษามีความเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นโรคกล้ามเนื้อสันหลังอักเสบให้ผู้ฟ้องคดีหยุดพักผ่อนตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2544 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544 (รวม 5 วัน) และฉบับที่ 2 เห็นควรให้ผู้ฟ้องคดีหยุดพักผ่อนตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2544 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544 (รวม 5 วัน) จึงเท่ากับว่าใบรับรองแพทย์ทั้งสองฉบับระบุให้ผู้ฟ้องคดีหยุดพักผ่อนได้รวมกันทั้งสิ้น 10 วัน (ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2544 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544)

ข้อเท็จจริงดังกล่าวศาลปกครองวินิจฉัยว่า ถึงแม้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบลาป่วยแล้วแต่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจไม่อนุญาตให้ลา หรือผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นใบลาป่วย แต่ตามพฤติการณ์ย่อมถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ละทิ้งหน้าที่ราชการแล้ว แต่เป็นการ**ละทิ้งหน้าที่ราชการเพราะเหตุเจ็บป่วยโดยมีหลักฐานคือใบรับรองแพทย์ จึงรับฟังได้ว่ามีเหตุผลอันสมควร**

แต่สำหรับการขาดราชการตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2544 ถึงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2544 (รวม 10 วัน) เมื่อรวมกับวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544 ถึงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2544 อีก 3 วัน **เป็น 13 วัน นั้น เป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ**

กรณีของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเวลาไม่เกิน 15 วัน พฤติการณ์แห่งการกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นเพียง**ไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ** โดยไม่ยื่นใบลาป่วยในวันแรกที่มาปฏิบัติราชการ ตาม**มาตรา 91** แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และ**ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการโดยทิ้งราชการไป** ตาม**มาตรา 92 วรรคหนึ่ง** แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อันเป็นเพียง**ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง** ซึ่งโทษที่จะลงได้ก็คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน

ฉะนั้น การที่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) มีคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้คำสั่งของนายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) ที่สั่งให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีและให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 **สั่งให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด** (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.159/2552)

ปัจจุบัน...พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ได้ถูกยกเลิกไปเนื่องจากมีการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ขึ้นใช้บังคับแทน แต่สาระของมาตรา 92 ตามกฎหมายเดิม ยังคงถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายใหม่ เพียงแต่แยกมาตราเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ มาตรา 92 วรรคหนึ่งเดิม ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 82 (5) ของกฎหมายใหม่ ส่วนมาตรา 92 วรรคสองเดิม ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 85 (2) (3) ของกฎหมายใหม่

คดีนี้...จึงถือเป็นอุทาหรณ์ที่ดีในการพิจารณาโทษทางวินัยของผู้มีอำนาจที่ควรต้องพิจารณาข้อกฎหมายอย่างรอบคอบและรอบด้านก่อนที่จะมีคำสั่งใดๆ ตามอำนาจหน้าที่ และยังเป็นข้อเตือนใจที่ดีสำหรับข้าราชการว่านอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยการอุทิศเวลาแก่ราชการแล้ว ยังจะต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ราชการกำหนดอย่างเคร่งครัดด้วยนะครับ !

นายปกครอง